

مصرف و تولید انرژی در جهان

دخل و خرج سبد انرژی

معادل ۹۸ درصد برای نفت و گاز، حدود یک درصد برای ذغال سنگ و کمتر از یک درصد برای انرژی برق آبی است؛ ضمن آن که سهم انرژی هسته‌ای در تأمین نیازهای انرژی کشورهای منطقه معادل صفر است.

در ترکیب مصرف انرژی در ایران در سال ۲۰۰۹ میلادی، سهم نفت و گاز معادل ۹۹ درصد (۴۱ درصد نفت خام و ۵۸ درصد گاز طبیعی)، حدود یک درصد ذغال سنگ و حدود یک درصد انرژی برق آبی است.

تولید نفت و گاز

روسیه، عربستان سعودی و ایالات متحد با تولید روزانه ۱۰، ۹/۷ و ۷/۲ میلیون بشکه نفت خام، عناوین اول تا سوم را در میان بزرگترین تولیدکنندگان نفت خام دنیا در سال ۲۰۰۹ میلادی به خود اختصاص داده‌اند. ایران چهارمین تولیدکننده بزرگ نفت خام دنیا در سال ۲۰۰۹ بوده است. بر اساس آمار منتشره از سوی بریتیش پترولیوم، میزان تولید نفت خام در کشور ما (شامل نفت خام و میعانات گازی) رقمی معادل ۴/۲ میلیون بشکه در روز است.

گفتنی است تولید نفت خام در سال گذشته اُفتی معادل ۲/۶ درصد را در مقایسه با سال قبل از آن نشان می‌دهد.

در بخش تولید گاز طبیعی، طبق آمار بریتیش پترولیوم، رتبه چهارم در میان عمده‌ترین تولیدکنندگان گاز طبیعی دنیا در سال ۲۰۰۹ میلادی به ایران اختصاص یافته است. ایالات متحد آمریکا با تولید ۵۹۳ میلیارد متر مکعب، روسیه با رقمی معادل ۵۲۸ میلیارد متر مکعب و کانادا با ۱۶۱ میلیارد متر مکعب، رتبه‌های اول تا سوم را در بخش تولید دارا هستند. تولید گاز طبیعی ایران در این گزارش، رقمی معادل ۱۳۱ میلیارد متر مکعب ذکر شده است که رشدی ۱۳ درصدی را در مقایسه با سال قبل از آن نشان می‌دهد. البته تولید گاز روسیه، اُفتی معادل ۱۲ درصد را در مقایسه با سال ۲۰۰۸ میلادی نشان می‌دهد. در مجموع، تولید جهانی گاز طبیعی در سال ۲۰۰۹ اُفتی معادل ۲/۱ درصد را در مقایسه با سال قبل از آن نشان می‌دهد.

با وجود کاهش تولید نفت خام و گاز طبیعی در سطح بین‌المللی و کاهش مصرف انرژی در سال ۲۰۰۹، رشد ۲/۴ درصدی تولید ذغال سنگ نشان دهنده اقبال بین‌المللی به این حامل انرژی است. افزایش تنوع در سبد انرژی بین‌المللی و اجتناب از اتکالی بیش از حد به منابع نفت و گاز، مهمترین دلیل افزایش رشد تولید ذغال سنگ در سطح بین‌المللی در مقایسه با سال ۲۰۰۸ میلادی است. ■

کاهش ۱/۱ واحد درصدی مصرف انرژی، کاهش ۲/۶ واحد درصدی تولید نفت و اُفت ۲/۱ واحد درصدی تولید گاز، کارنامه ۲۰۰۹ انرژی دنیا است.

تازه‌ترین آمار در خصوص مصرف جهانی انرژی در سال ۲۰۰۹ میلادی نشان می‌دهد مصرف جهانی انرژی در این سال با تداوم بحران جهانی و رکود اقتصادی، از کاهشی معادل ۱/۱ واحد درصدی برخوردار بوده است. گزارش شرکت بریتیش پترولیوم در خصوص آخرین وضعیت مصرف جهانی انرژی در سال ۲۰۰۹ میلادی که در نخستین روزهای ماه ژوئن منتشر شده است، نشان می‌دهد مصرف جهانی انرژی با این رقم کاهش در سال ۲۰۰۹ در مقایسه با سال قبل از آن، به ۱۱ هزار و ۱۶۴ میلیون تُن معادل نفت خام رسیده است.

سبد انرژی مصرفی

نگاهی به ترکیب سبد انرژی مصرفی جهان در سال ۲۰۰۹ میلادی نشانگر تداوم سهم غالب منابع فسیلی در تأمین انرژی دنیا است. نفت خام با سهمی در حدود ۳۵ درصد، عمده‌ترین تأمین‌کننده انرژی مصرفی دنیا در این سال بوده است. ذغال سنگ با سهمی حدود ۲۹ درصد، رتبه دوم را در سبد انرژی بین‌المللی دارد. گاز طبیعی با برخورداری از سهم ۲۴ درصدی، سومین جایگاه را در این سبد به خود اختصاص داده است و انرژی برق آبی و هسته‌ای به ترتیب با ارقامی در حدود ۷ و ۵ درصد، جایگاه چهارم و پنجم را در میان حامل‌های انرژی مصرفی دنیا دارا هستند. از طرفی، ایالات متحد آمریکا و چین، هر یک با



ترکیب متفاوت در مناطق مختلف

نگاهی به ترکیب سبد انرژی مصرفی در مناطق مختلف، نشان دهنده بخشی از اولویت‌های سیاست‌گذاری حوزه انرژی در این مناطق است. در کشورهای عضو منطقه اروپا و اوراسیا ۳۳ درصد از انرژی مصرفی توسط نفت خام، ۳۴ درصد توسط گاز طبیعی، ۱۷ درصد از طریق ذغال سنگ، حدود ۱۰ درصد به کمک انرژی هسته‌ای و ۷ درصد توسط انرژی برق آبی تأمین شده است. این نسبت در منطقه خاورمیانه

